

MAGYAR MINT MÁSODIK NYELV

Szakiskolai és szakközépiskolai képzés

Kétnyelvű szakközépiskolai képzés a
Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott
területén

Kétnyelvű szakiskolát kiegészítő
szakközépiskolai képzés a Muravidék
nemzetiségileg vegyesen lakott területén

TANTERV

A TANTÁRGY NEVE: magyar mint második nyelv

Szakközépiskolai képzés (484 óra)

Szakiskolát kiegészítő szakközépiskolai képzés (268 óra)

KÉSZÍTETTE A TANTÁRGYI TANTERVI BIZOTTSÁG:

Készítették a magyar tantervi bizottság magyar mint második nyelvi csoportjának a tagjai:

dr. Annamária Gróf, Društvo pedagoških delavcev dvojezičnih šol in vrtcev Prekmurja - *Muravidéki Pedagógusok Egyesülete*;

Aleksandra Horvat, Dvojezična srednja šola Lendava - *Kétnyelvű Középiskola, Lendva*;

Anita Sekereš, Dvojezična srednja šola Lendava - *Kétnyelvű Középiskola, Lendva*.

A MAGYAR SZÖVEG NYELVI LEKTORA: dr. Anna Kollath

GRAFIKAI TERVEZÉS: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

KIADJA A: Nevelésügyi és Oktatási Minisztérium és az SZK Oktatási Intézete

A NEVELÉSÜGYI ÉS OKTATÁSI MINISZTERIUM RÉSZÉRŐL: dr. Vinko Logaj

AZ SZK OKTATÁSI INTÉZETE RÉSZÉRŐL: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

ONLINE KIADÁS

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/katalogi_znanja/2026/kz-magyar-mint-masodik-nyelv-ssi-dv-pti-dv.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID [260222211](https://cobiss.si/260222211)

ISBN 978-961-03-1377-9 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 211. seji, dne 18. 4. 2025, določil Katalog znanj Magyar mint masodik nyelv za izobraževalne programe srednjega strokovnega in poklicno-tehniškega izobraževanja za izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja.

NEVEZD MEG! – NE ADD EL! – ÍGY ADD TOVÁBB!

A képzési programok megújítása a kulcsfontosságú programdokumentumok (az óvodai, az általános és a középiskolai tantervek) korszerűsítésével.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Financia
Evropska unija
NextGenerationEU

HOGYAN IGAZODJAK EL?

TIPIKUS OLDALAK

Az egyes témák tartalmi keret vagy más tantárgyspecifikus elv szerinti szerveződés alapján jöttek létre. A témák tehát olyan – a tantárgy céljain alapuló – témakörök, készség- vagy képességterületek, didaktikai egységek, konceptusok, amelyeket a tanulás folyamatában a diákoknál szeretnénk fejleszteni, illetve kiépíteni.

A téma típusa:
Kötelező
Választható

A téma leírása – keretet
adva a céloknak –
kiemeli a legfontosabb
ismérveket.

A téma kiegészítő magyarázata
tartalmazhatja a téma
konceptióját, iránymutatásokat
és/vagy utasításokat
adhat a téma tartalmára,
típusára, bontására, címére,
időtartamára, tevékenységeire,
a tevékenységek
végrehajtására, az oktatási
segédeszközökre, illetve más,
a téma szempontjából fontos
dologra vonatkozóan.

A TÉMA CÍME

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscllab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaioem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti conmihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

A **KC** jelölés a közös célok területeinek kulcs céljait jelöli.

A sorszám a közös célokat összefoglaló táblázatra utal.

CÉLOK CSOPORTJÁNAK A CÍME

CÉLOK

A **K** betű a kötelező célokat jelöli.

A **V** a dönlt betűkkel irt választható célokat jelöli.

K: Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
V: Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat.
Estinve litatem ut adit quid qui. **KC** (2.2.2.1)

V: Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.
K: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **KC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
- » Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- » Omnim ut doluptur, quam consequi.
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

FOGALMAK:

☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint
☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint

9 Gimnázium | matematika

Elsősorban azok a fogalmak, amelyeket a diáknak ismernie vagy értenie (és/ vagy értelemszerűen használnia) kell, de szerepelhetnek köztük ajánlott fogalmak is. A (szak) kifejezések gyűjteménye teszi teljessé az egyes témákat, és nagyban segíti a tanárt az oktatási munka megtervezésében. Tartalmazza az egyes témák szakterminológiájának elvárt ismeretét az oktatás adott szakaszában.

FORRÁS- ÉS IRODALOMJEGYZÉK FEJEZETENKÉNT

Az adott témához felhasznált forrás- és irodalomjegyzék.

A TÉMA CÍME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

CÉLOK CSOPORTJÁNAK A CÍME

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

CÉLOK CSOPORTJÁNAK A CÍME

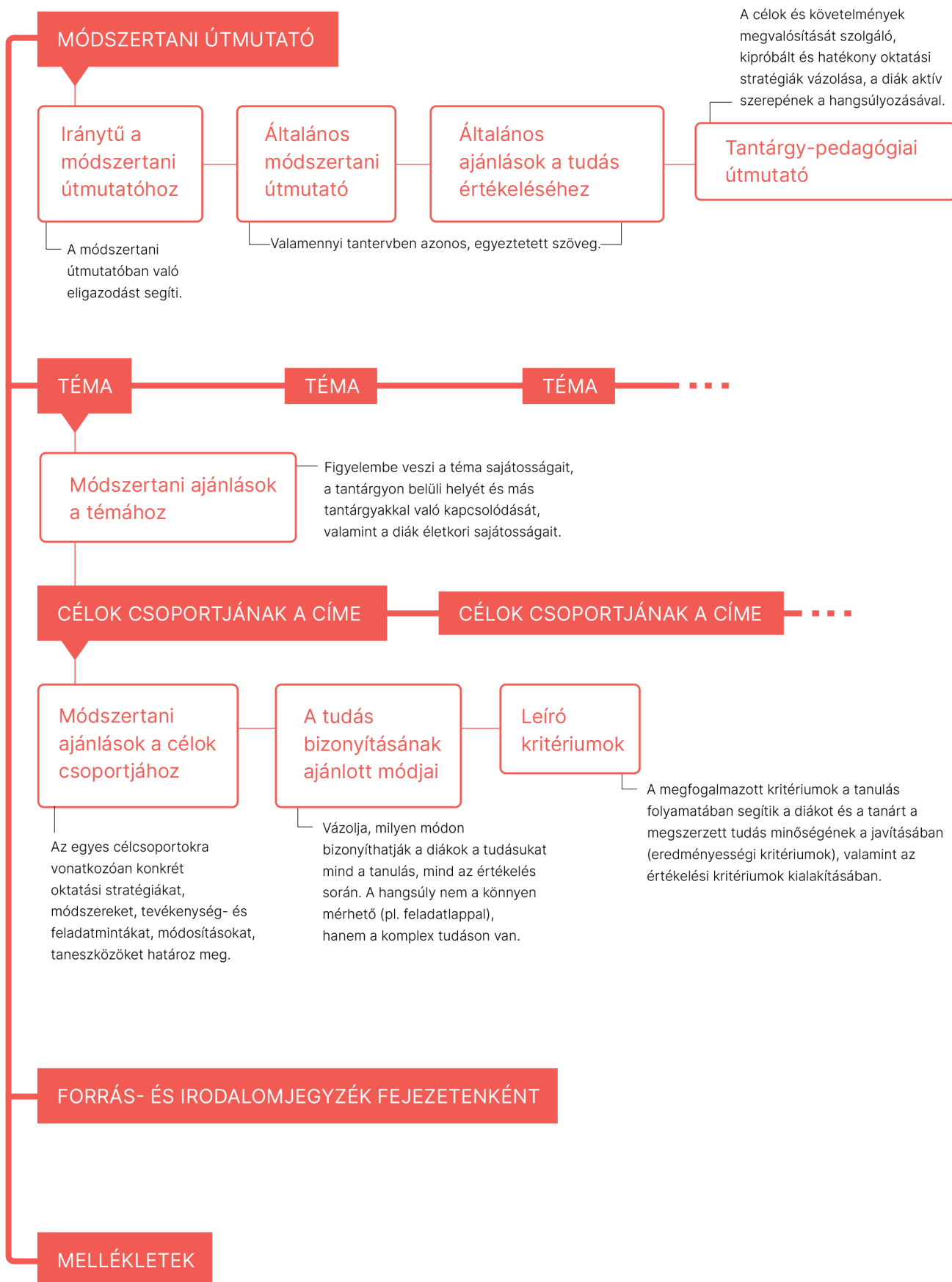
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

A célok csoportjához felhasznált forrás- és irodalomjegyzék.

Külső link

HOGYAN IGAZODJAK EL?

A MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ FELEPÍTÉSE

TARTALOMJEGYZÉK

A TANTÁRGY MEGHATÁROZÁSA.....	9	MELLÉKLETEK	48
A tantárgy rendeltetése	9	Függelékek fejezetek szerint.....	48
Tantárgyi irányelvek	9	SZÖVEGÉRTÉS	48
TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK	11		
SZÖVEGÉRTÉS.....	12		
Hallott szöveg megértése - B2	13		
Hallott szöveg megértése - A2	15		
Audiovizuális anyagok megértése - B2	16		
Audiovizuális anyagok megértése - A2	17		
Olvasott szöveg megértése - B2.....	18		
Olvasott szöveg megértése - A2	19		
SZÖVEGALKOTÁS	20		
Szóbeli szövegalkotás - B2	21		
Szóbeli szövegalkotás - A2	23		
Írásbeli szövegalkotás - B2.....	24		
Írásbeli szövegalkotás - A2	26		
INTERAKCIÓ	27		
Szóbeli interakció - B2	27		
Szóbeli interakció - A2	29		
Írásbeli és online interakció - B2.....	30		
Írásbeli és online interakció - A2	32		
KÖZVETÍTÉS	33		
Közvetítés - B2	34		
Közvetítés - A2	36		
Többszempélyűség és multikulturalitás - B2	38		
Többszempélyűség és multikulturalitás - A2	40		
KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIA	41		
Nyelvi kompetencia - B2	42		
Nyelvi kompetencia - A2	44		
Szociolingvisztikai és pragmatikai kompetencia - B2	45		
Szociolingvisztikai és pragmatikai kompetencia - A2	46		
FORRÁS- ÉS IRODALOMJEGYZÉK FEJEZETENKÉNT	47		

A TANTÁRGY MEGHATÁROZÁSA

A TANTÁRGY RENDELTETÉSE

A Szlovén Köztársaság Alkotmánya védi és garantálja a két őshonos – a muravidéki magyar és a tenger melléki olasz – közösség jogait, így a Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területén a szlovén államnyelv mellett a magyar is hivatalos nyelv. Szlovéniában a két őshonos nemzeti közösségnek joga van a saját nyelvén történő oktatáshoz. A magyar nyelv a kétnyelvű középiskolában tantárgy és tanítási nyelv is egyben, a magyar anyanyelvű diákoknak az első nyelve, a szlovén, illetve más anyanyelvű diákoknak pedig a második nyelve. A kétnyelvű középiskolai programokba szlovén tannyelvű általános iskolát végzett tanulók is beiratkozhatnak, akik számára a magyar mint második nyelv oktatása valamennyi évfolyamon külső differenciálással valósul meg, többnyire az idegen nyelv módszertana szerint.

A magyar nyelv tanulásának biztosítása a kétnyelvű középiskolában, illetve a mindennapos használata a Muravidéken lehetővé teszi a többségi nemzet tagjai számára, hogy a magyart második nyelvként tanulhassák, így erősítve a kultúrák közötti párbeszédet, illetve elősegítve a magyar kultúrához és nyelvhez való pozitív hozzáállás kialakulását. Magyarország közelsége, valamint gazdasági és idegenforgalmi szempontok miatt is fontos a régió nyelveinek a tanulása, ismerete.

A magyar mint második nyelv tantárgynak tehát különösen fontos szerepe van egymás megértésében, elfogadásában, a nyelvi és kulturális értékek kölcsönös elfogadásában, a szomszédos országok és kultúrák közötti mélyebb tisztelet megteremtésében Európa népeinek többnyelvű közösségében.

TANTÁRGYI IRÁNYELVEK

A magyar mint második nyelv tanításának célja művelt, más nyelvekkel, kultúrákkal és népekkel toleráns nyelvhasználók nevelése. A diákok a köznyelvet elsajátítva funkcionális nyelvhasználókká válnak a mindennapi magyar nyelvű kommunikációs helyzetekben. A szövegértés és -alkotás, az interakció, a közvetítés, a többnyelvűség és multikulturalitás, valamint a kommunikatív nyelvi kompetencia témák tevékenységei és stratégiái a diák aktív szerepét segítik elő a tanulás minden szakaszában. A magyar mint második nyelv tanulása során a tanuló a mindennapos, autentikus nyelvvel ismerkedik, illetve foglalkozik, a tanórai tevékenységek arra

ösztönzik, hogy hasznos, együttműködésen alapuló feladatokat oldjon meg, amelyek nem csak grammatikaközpontúak.

A négyéves középiskolai programok végére, illetve a hároméves képzést kiegészítő kétéves képzés végére a diákok eléri a Közös Európai Referenciakeret B2-es, illetve A2-es szintjét; továbbá tudatosítják a helyi nyelvváltozat és a köznyelv közti kapcsolatokat és különbségeket; betekintést nyernek a magyar művelődéstörténetbe és irodalomba. A közös célokat (nyelv, állampolgárság, kultúra és művészetek; fenntartható fejlődés; egészség és jóllét; digitális kompetencia, vállalkozói kompetencia) felölelő tantárgyközi tevékenységek, valamint a projekt- és problémaalapú feladatok lehetővé teszik a diák számára, hogy integrált, összetettebb és fenntarthatóbb ismereteket szerezzen.

A tantárgy feladata az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés, illetve az olyan munkahelyek betöltését szolgáló nyelvi képzés, amelyeknél kötelező vagy hasznos a magyar nyelv ismerete.

TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK

SZÖVEGÉRTÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A magyar nyelvű szövegek megértése folyamatosan jelen van a diákok életében a kétnyelvű középiskolában, illetve a nemzetiségileg vegyesen lakott területen. A magyar mint második nyelvi tanórákon három módon jelenik meg: a beszéd megértésekor, az audiovizuális anyagok megtekintésekor és az írott szövegek olvasásakor, illetve értelmezésekor. Magában foglalja a mindennapi és a diák jövőbeli szakmájához tartozó egyszerűbb szakszövegek befogadását, feldolgozását és megértését.

A szóbeli szövegértés, az audiovizuális megfigyelés és az olvasott szöveg értése során a diák A2-es szinten: fejleszti az auditív érzékenységet a magyar nyelv iránt, valamint felismeri és megpróbálja azonosítani a nyelv sajátosságait. Fejleszti a hallásértési stratégiáját és képességét, kialakít egy alapvető nyelvi repertoárt, amely tartalmaz néhány egyszerű nyelvi szerkezetet. Próbál autentikus anyagokat megérteni, de még sok a tanár által alkotott, egyszerű szöveg, ezek által a diák fejleszti interkulturális érzékenységet és többnyelvűségét.

A szóbeli szövegértés, az audiovizuális megfigyelés és az olvasott szöveg értése során a diák B2-es szinten képes a mindennapi szövegek megértésére, eredeti magyar nyelvű szövegeket olvas és hallgat, de emellett a tanár által készített vagy tananyagokban előforduló, kreált szövegeket is feldolgoz. A diák megérti az osztálytermi kommunikációt és a környezetében előforduló mindennapi kifejezéseket, és szívesen hallgat magyar nyelvű szövegeket. Ennek során tudatosítja az udvarias kommunikáció összetevőit, és megtanulja felismerni és használni az alapvető kulturális elemeket. Olyan befogadói stratégiákat is fejleszt, mint például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése, és megtanulja felismerni a különböző szövegtípusokat és azok jellemzőit, amelyek mintaként szolgálnak majd a szövegalkotáshoz.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A szövegértés három módon jelenik meg a tanórán: a szóban elhangzott szövegek megértésekor, az audiovizuális anyagok megtekintésekor és az írott szövegek olvasásakor.

A diák a magyar nyelvű beszéd és rövid, egyszerű hangzó szövegek megértését gyakorolja. Sok esetben a tanári közlést kell megértenie, ám ügyelni kell arra, hogy más beszélő közlése vagy narrátor által felolvasott szöveg is helyet kapjon a tanórán.

Az audiovizuális anyagok megtekintése során a diák képpel ellátott hangzó anyagokat (videoklipek, prezentációk) és mozgóképpel ellátott anyagokat (filmrészletek felirattal, reklámok, időjárás-jelentés...) tekint meg, amelyek színesítik a tanítási folyamatot, a diákok mindennapi valóságának szerves részei. Előnyük, hogy a képiség nagyban segíti a megértést, ezért a tanár gyakran alkalmazhatja ezeket a tanórán.

Az olvasott szöveg értése során a diák A2-es szinten a tárgyalt témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű nyelvezetű, illusztrációkkal tűzdelt szövegeket fogad be. B2-es szinten hosszabb terjedelmű szövegeket olvas a

tárgyalt témakörökben, ezen kívül a szakmájához kapcsolódó egyszerűbb szövegeket dolgoz fel, amelyek segítségével szakszókincsét is bővíti, valamint olyan művészi szövegeket is olvas, amelyek meghatározóak a magyar kultúrában, hogy fejlessze kulturális nyitottságát és mások elfogadásának képességét, miközben felismeri a sokféleséget mind a közvetlen (osztály, társak, család), mind a tágabb (iskola, helyi közösség, társadalom) környezetében. **KC** (3.3.1.2)

A szövegértési stratégiák fejlesztése kulcsfontosságú a szövegek befogadásához, értelmezéséhez ahhoz, hogy a diák munkavállalóként és felnőttként megállja majd a helyét a társadalomban.

HALLOTT SZÖVEG MEGÉRTÉSE - B2

CÉLOK

A diák:

K: azonosítsa a hallott szöveg témáját;

K: globálisan értse meg az elhangzó monologikus és dialogikus szövegeket;

K: értse meg a hangzó szövegben szereplő lényeges adatokat;

K: értse meg az egyszerű és összetett utasításokat;

K: azonosítsa a hangzó szövegben az érveket és ellenérveket, illetve egy informális diskurzusban az időbeli sorrendet (+PTI);

K: fejlessze az aktív hallgatás, az asszertív kommunikáció, a mások iránti érdeklődés és a másokkal való törődés kifejezésének a készségét.

KC (3.3.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes azonosítani a tárgyalt témakörökben elhangzó szöveg témáját;

» globálisan megérti a hallott szöveget a mindennapi, személyközi kommunikációban, és képes azonosítani az abban szereplő információkat;

» nyilvános helyeken (pl. vasútállomáson, áruházban) megérti a nyilvános közleményeket (+PTI);

» megérti a szakmájával kapcsolatos egyszerűbb nyelvezetű szövegeket;

» megérti az egyszerű és összetett utasításokat (+PTI);

- » **tud követni beszélgetést**, előadást és érvelést (+PTI);
- » képes azonosítani az **időbeli sorrendet** egy rövidebb informális diskurzusban, képes megkülönböztetni a véleményt a tényektől (+PTI).

FOGALMAK

- monologikus szöveg ◦ dialogikus szöveg ◦ párbeszéd ◦ asszertív kommunikáció ◦ globális megértés
- személyközi kommunikáció ◦ média ◦ szakszöveg ◦ interjú ◦ riport ◦ hír ◦ adat

HALLOTT SZÖVEG MEGÉRTÉSE - A2

CÉLOK

A diák:

K: képes legyen azonosítani egy hangzó szöveg témáját;

K: képes legyen általános információkat követni egy hangzó szövegben;

K: értse meg a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos közléseket (+PTI);

K: tudja követni a rövid és egyszerű nyelvezetű beszélgetéseket (+PTI), miközben fejlessze az aktív hallgatás, az asszertív kommunikáció, a mások iránti érdeklődés és a másokkal való törődés kifejezésének készségét;

KC (3.3.2.1)

K: értse meg a rövid, világosan megfogalmazott utasításokat.

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes azonosítani a tárgyalta témakörökben elhangzó szöveg témáját;

» világosan felépített, lassú, rövid és nyelviileg egyszerű beszélgetéseket képes követni (+PTI);

» általános információkat tud követni nagyon egyszerű, jól felépített, hangzó szövegekben,

» megérti a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos közléseket (+PTI);

» világosan felépített, lassú, rövid és nyelviileg egyszerű előadásokat vagy bemutatókat is tud követni, ha azokat diákkal, konkrét példákkal vagy ábrákkal illusztrálják (+PTI);

» megérti az egyszerű útbaigazításokat, valamint az egyszerű utasításokat az időpontokról, dátumokról, számokról stb. és az elvégzendő feladatokról (+PTI).

FOGALMAK

◦ útbaigazítás ◦ információ ◦ adat ◦ utasítás

AUDIOVIZUÁLIS ANYAGOK MEGÉRTÉSE - B2

CÉLOK

A diák:

K: azonosítsa az audiovizuális anyagok témáját;

K: értse meg globálisan és részleteiben az audiovizuális anyagokat, ezáltal fejlessze az önbizalmát és az önbecsülését;

KC (3.1.2.2)

K: a természeti környezet, az élőlények, valamint a társadalom szempontjából kritikusan ítélje meg a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkat;

KC (2.2.1.1)

K: használjon interaktív anyagokat;

V: *hallgasson megzenésített verseket.*

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» azonosítja az audiovizuális anyag témáját;

» globálisan és részleteiben megérti a tárgyalt témakörökkel és a szakmájával kapcsolatos (+PTI) audiovizuális szövegeket;

» megtekint a magyar nemzeti ünnepekhez kapcsolódó, illetve a magyar kultúra szempontjából fontos filmeket, filmrészleteket, egyéb audiovizuális anyagokat (+PTI), és ezekben felismeri a konkrét információkat, valamint a hangulatot, érzelmeket, véleményt stb.

FOGALMAK

◦ audiovizuális anyag ◦ interjú ◦ riport ◦ film ◦ részlet ◦ videoklip ◦ reklám ◦ szépirodalom ◦ művészi szöveg ◦ megzenésített vers ◦ mű ◦ művelődéstörténet

AUDIOVIZUÁLIS ANYAGOK MEGÉRTÉSE - A2

CÉLOK

A diák:

K: azonosítsa az audiovizuális anyagok témáját;

K: a tárgyalt témakörökben értse meg az alapvető információkat a rövid, mindennapi dolgokról szóló audiovizuális anyagokban, ezáltal fejlessze az önbizalmát és az önbecsülését;

KC (3.1.2.2)

K: a természeti környezet, az élőlények, valamint a társadalom szempontjából kritikusan ítélje meg a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkat.

KC (2.2.1.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» azonosítja az audiovizuális anyag témáját;

» ha a közlésmód lassú és világos, megérti az alapvető információkat a rövid, mindennapi dolgokról szóló szövegekben;

» megérti egy történet lényeges pontjait, és követni tudja a cselekményét (+PTI);

» megérti a lényeges információkat a rövid híradásokban (+PTI).

FOGALMAK

◦ audiovizuális anyag ◦ hír ◦ időjárás-előrejelzés ◦ sporteredmény

OLVASOTT SZÖVEG MEGÉRTÉSE - B2

CÉLOK

A diák:

K: azonosítsa az olvasott szöveg témáját;

K: globálisan értse meg az olvasott szövegeket;

K: képes legyen megtalálni egy szövegben a számára releváns részleteket;

K: értse meg az összetett írásbeli utasításokat (+PTI);

K: értse meg a feliratokat és az utasításokat a nyilvános helyeken (+PTI);

K: ismerkedjen a magyar kultúrában meghatározó szereppel bíró szépirodalmi szövegekkel és egyéb művészi szövegekkel (+PTI).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» azonosítja az olvasott szöveg témáját;

» globálisan megérti az érdeklődési körébe és a szakmájához tartozó rövidebb szövegeket;

» különböző szövegtípusokat olvas és értelmez (+PTI), valamint képes **megtalálni ezekben a főbb pontokat és adatokat;**

» képes eldönteni, mikor tartalmaz a szöveg tényyszerű információkat, és mikor próbálja meggyőzni az olvasót valamiről (+PTI);

» *művészi szövegeket olvas (+PTI).*

FOGALMAK

- jellemzés ◦ leírás ◦ magánlevél ◦ hivatalos levél ◦ képeslap ◦ beszámoló ◦ napló ◦ meghívó ◦ igazolás
- értesítés ◦ bizonylat ◦ meghatalmazás ◦ kérvény ◦ önéletrajz ◦ hír ◦ interjú ◦ beszélgetés ◦ reklám
- hirdetés ◦ ismertető ◦ idegenforgalmi tájékoztató ◦ időjárás-jelentés ◦ időjárás-előrejelzés ◦ útbaigazítás
- prospektus ◦ szórólap ◦ menetrend ◦ műsorlap ◦ plakát ◦ étlap ◦ internetes bejegyzés ◦ ímél ◦ blog
- komment ◦ cset ◦ szépirodalmi szöveg ◦ vers ◦ novella ◦ kisregény ◦ regény

OLVASOTT SZÖVEG MEGÉRTÉSE - A2

CÉLOK

A diák:

- K:** azonosítsa az olvasott szöveg témáját;
- K:** globálisan értse meg a rövid, egyszerű nyelvezetű szövegeket;
- K:** találja meg a konkrét információkat egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- K:** értse meg a rövid hírek, beszámolók, személyes leírások főbb pontjait (+PTI);
- K:** értse meg az egyszerű, rövid feliratokat és utasításokat a nyilvános helyeken (+PTI);
- K:** értse meg a rövid elbeszéléseket és az emberek életének egyszerű nyelven történő leírását (+PTI);
- V:** törekedjen rövid művészi szövegek megértésére (+PTI).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » azonosítja az olvasott szöveg témáját;
- » különböző szövegtípusokat olvas és értelmez (+PTI);
- » megtalálja a konkrét információkat egyszerű, hétköznapi szövegekben.

FOGALMAK

- hír ◦ beszámoló ◦ felirat ◦ elbeszélés ◦ szépirodalmi szövegek ◦ szövegtípus ◦ magánlevél ◦ hivatalos levél ◦ ímél ◦ meghívó ◦ képeslap ◦ reklám ◦ időjárás-előrejelzés ◦ utasítás ◦ internetes bejegyzés (foglalás, visszaigazolás, internetes vásárlás) ◦ hír ◦ leírás ◦ hirdetés ◦ szórólap ◦ étlap ◦ műsorlap
- menetrend ◦ útbaigazítás ◦ figyelmeztetés ◦ hirdetmény ◦ piktogram ◦ használati utasítás ◦ recept
- tulajdonnév ◦ szépirodalmi szöveg

SZÖVEGALKOTÁS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A magyar nyelv mint második nyelv tanításának/tanulásának egyik legfontosabb célja, hogy a megtanult nyelvi formákat a diák szándékai, gondolatai és érzelmei kifejezésére a valódi élethelyzetekben alkalmazni tudja. Az alkotó tevékenységek nagy társadalmi értékkel bírnak, és fontosak az élet tudományos és szakmai területein is. A szövegalkotás a beszélt és az írásbeli tevékenységeket foglalja magába. A formális szövegalkotás képessége a tanulás és a tapasztalat eredménye, de a műfajok, valamint a formát és a nyelvi készséget érintő kulturális szokások ismerete is hozzátartozik. A szövegalkotási stratégiák segítenek a kifejezés minőségének javításában, és olyan eszközökkel segítik a diákok mindennapjait, amelyeket (más) idegen nyelvek tanulásakor is felhasználhatnak.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A szövegalkotás során a diák elsajátítja a szóbeli és írásbeli szövegek megformálásához szükséges megfelelő, az Egységes Európai Referenciakeret által meghatározott B2, illetve A2 szintű szókinccset, mondat szerkezeteket, gyakorolja a megfelelő szó- és stílusválasztást, új kifejezéseket tanul és használ, miközben kulturált nyelvi magatartást tanúsít. Képes szóbeli és írásbeli szöveget alkotni saját magáról, a közvetlen, illetve tágabb környezetéről a megadott szövegtípusokban.

A magyar mint második nyelv tanításának célja a szakközépiskolában az, hogy a diák B2-es szinten funkcionális nyelvhasználóvá váljon, ne okozzon számára gondot, ha magyar nyelven kell megnyilatkoznia, váljon tudatossá benne a muravidéki és a standard magyar nyelvváltozat használatának alkalomhoz és helyhez kötöttsége, írásban pedig törekedjen a standard nyelvváltozat használatára megfelelő helyesírással. A tanár épít a diák korábbi ismereteire, bővíti azokat, gazdagítja a diák nyelvi repertoárját minden nyelvi szinten, valamint valós beszédhelyzetek szimulálásával készíti fel a mindennapi, illetve a szakmájával kapcsolatos nyelvhasználatra. A magyarórán más tantárgyakból, a diák mindennapi életéből és érdeklődési köréből merítünk, a tartalom a konkrét, a diák számára ismerős témák felől haladjon az elvontabbak felé.

Az A2-es szinten a diák elsajátítja az alapokat, amelyek lehetővé teszik egyszerű szövegek alkotását, főleg a szóbeli szövegalkotásra helyezve a hangsúlyt. Képessé válik rövid, egyszerű nyelvezetű beszélt vagy írott szöveget alkotni saját magáról, a közvetlen, illetve tágabb környezetéről a megadott szövegtípusokban. A magyar mint második nyelv tanításának célja a szövegalkotás témájára vonatkozóan ezen a szinten, hogy a diák ne tartson a magyar nyelven való megnyilatkozástól, nyitottá váljon a magyar nyelv és kultúra befogadására, illetve az, hogy felkészítsük az esetleges jövőbeni további magyartanulásra.

A szövegek választásakor ügyelni kell arra, hogy a magyartanár egyeztessen a szaktantárgyakat oktató tanárokkal, hiszen a kétnyelvű középfokú oktatás során az egyes szaktantárgyi órákon is fejleszteni kell a diákok magyar nyelvű szakszókincsét, kifejezőképességét.

SZÓBELI SZÖVEGALKOTÁS - B2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon világosan, összefüggően beszélni;

K: érzékelje és ismerje fel saját megéléseit/észleléseit (érzések, érzelmek, gondolatok, értékek, szükségletek, vágyak) és saját viselkedését, ezeket tudja kifejezni (+PTI);

KC (3.1.1.1)

K: azonosítsa és tudja kifejezni saját érdeklődési körét, tulajdonságait, erősségeit és gyengéit, ennek megfelelően tervezze meg rövid és hosszú távú (szellemi, fizikai, szociális és tanulási) céljait (+PTI);

KC (3.1.3.1)

K: képes legyen elmesélni egy valós vagy kitalált történetet (+PTI);

K: tudjon egyszerűbb szóbeli bemutatókat alkotni (+PTI);

K: tudja kifejezni a saját álláspontját, és amellet tudjon érvelni (+PTI), miközben erősítse a másik nézőpontja megértésének és magáévá tételének a képességét;

KC (3.3.4.1)

K: ítélje meg az egyén tevékenységeinek a társadalombeli, regionális, nemzeti és globális hatásait;

KC (2.2.1.2)

V: tudjon beszélni a tárgyalt irodalmi művekről megadott szempontok alapján (+PTI);

V: kifejezően tudjon elmondani vagy felolvasni egy-egy verset.

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » tud világosan, összefüggően beszélni a tárgyalt témakörökben;
- » röviden tud beszélni a választott szakmáját érintő kérdésekről (+PTI);
- » képes kifejezni az érzéseit, érzelmeit, szükségleteit és vágyait;
- » el tud mondani egy **történetet**, valóságos vagy elképzelt eseményeket, egy film vagy könyv alapcselekményét (+PTI);
- » szóban ki tudja fejezni a saját **álláspontját**, és érvel mellette (+PTI);
- » előzetes felkészülés után **tud szóbeli bemutatókat**, összefoglalót, beszámolót, kiselőadást **tartani**, az ezekkel kapcsolatos kérdésekre tud válaszolni (+PTI);

- » ki tudja fejezni véleményét, miközben kulturált nyelvi magatartást tanúsít, és érveléskor releváns példákat hoz (+PTI);
- » tud a tárgyalt irodalmi művek tartalmáról beszélni, be tudja mutatni annak szereplőit, tudja a szereplők magatartását értékelni (+PTI);
- » képes bemutatni értelmezését egy elbeszélés, regény, film vagy dráma történetének menetéről, szereplőiről és témáiról;
- » meg tudja fogalmazni a műre adott érzelmi reakcióját, és részben meg tudja magyarázni, hogy mi váltotta ki azt;
- » kifejezően képes elmondani egy-egy verset vagy versrészletet.

FOGALMAK

◦ beszámoló ◦ kiselőadás ◦ vita ◦ bemutató ◦ útbaigazítás ◦ leírás ◦ mű ◦ regény ◦ novella ◦ vers

SZÓBELI SZÖVEGALKOTÁS - A2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon egyszerű, de összefüggő mondatokban beszélni;

K: tudja kifejezni érzéseit (+PTI);

K: képes legyen kifejezni a véleményét, ha előre megfogalmazhatja magának (+PTI);

K: tudjon rövid, egyszerű beszédeket, prezentációt készíteni már tárgyalt témáról, ha előre felkészülhet rá (+PTI);

K: tudjon válaszolni ismert témájú előadással kapcsolatos kérdésekre;

V: *Ítéld meg az egyén tevékenységeinek a társadalombeli, regionális, nemzeti és globális hatásait.*

KC (2.2.1.2)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» egyszerű, de összefüggő mondatokban tud beszélni a tárgyalt témakörökben;

» tud egyszerű kérdéseket feltenni (a **Ki/Mi? Milyen? Mit csinál? Mit? Hol? Hová? Honnan? Mikor?** kérdőszavakkal);

» tud válaszolni a neki feltett kérdésekre, amelyek a **közvetlen szükségleteire** vagy nagyon ismerős témákra vonatkoznak;

» ha előre felkészülhet, egyszerű szavakkal, tanult kifejezésekkel **ki tudja fejezni a véleményét** (+PTI);

» rövid **prezentációt** tud tartani ismert témáról megfelelő gyakorlás után (+PTI),

» válaszolni tud egy egyszerű nyelvezetű előadással kapcsolatos rövid kérdésekre.

FOGALMAK

◦ bemutatkozás ◦ útbaigazítás ◦ prezentáció ◦ jellemzés

ÍRÁSBELI SZÖVEGALKOTÁS - B2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon írott szöveget alkotni a megadott szövegtípusokban, miközben örömet leli az alkotási folyamatban, és ismerje fel a megszerzett tudás új helyzetekben való aktív alkalmazásának a lehetőségét;

KC (1.3.4.1 | 5.3.5.3)

K: fejlessze a különböző szövegtípusokban való kifejezőképességét, miközben felismeri segítségkérési igényét, és online segítséget is használ;

KC (1.1.1.1 | 3.3.5.2)

K: ismerjen állandósult szókapcsolatokat, közmondásokat és szólásokat (+PTI);

K: ismerje a magyar–szlovén, szlovén–magyar szótárakat és az online szótárakat és használatukat;

K: etikusan használja a mesterséges intelligenciát;

K: képes legyen rövid audiovizuális anyagot alkotni, amelyben a digitális tartalmat képek, hanganyag, illusztrációk hozzáadásával gazdagítja (+PTI);

KC (4.3.2.1)

V: képes legyen megfelelően megfogalmazni egy iskolai, akár irodalmi dolgozatot a szerkesztési és helyesírási szabályoknak megfelelően;

V: váljék kíváncsivá, kutassa az anyagokat és a művészi nyelveket, fejezze ki magát azok segítségével, fejlessze képzelőerejét, mélyítse el és bővítse ismereteit nem művészi területeken is.

KC (1.3.3.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes összefüggő, írott szöveget alkotni különböző szövegtípusokban (l. módszertani ajánlás a célok csoportjához) a szövegszerkesztési, stílusra vonatkozó és helyesírási szabályok betartásával (+PTI);

» ismer néhány, a tárgyalt témakörökhöz kapcsolódó állandósult szókapcsolatot, közmondást és szólást (+PTI),

» képes rövid audiovizuális anyagot alkotni, amelyben a digitális tartalmat képek, hanganyag, illusztrációk hozzáadásával gazdagítja; **KC** (4.3.2.1)

» összefüggő szöveget alkot a szövegösszefüggés jelentésbeli (cím, téma, ismétlés...) és grammatikai elemeinek (előre- és visszautalások...) használatával;

- » ismeri a szövegszerkesztés alapvető szabályait, a szöveg makro- (**bevezetés, tárgyalás, befejezés**) és mikroszerkezetét (bekezdések) (+PTI);
- » ismerje és tudja használni a szlovén–magyar, magyar–szlovén szótárakat (+PTI);
- » ismerje és tudja használni az online szótárakat: szinonimaszótár, értelmező szótár, az aktuálisan legjobb online fordítóprogramok (+PTI);
- » tud olyan iskolai – akár irodalmi művekhez kapcsolódó – dolgot készíteni, amelyekben képes kiemelni a **lényeges elemeket**, érvel, megindokolja érveit, és ellenérveket sorakoztat fel, az érveket logikai sorrendben kapcsolja össze.

FOGALMAK

- elemző esszé ◦ értékelő esszé ◦ elbeszélő fogalmazás ◦ filmismertető ◦ beszámoló ◦ jellemzés
- magánlevél ◦ hivatalos levél ◦ meghívó ◦ üdvözlőlap ◦ Europass-önéletrajz ◦ kérvény ◦ kérelem ◦ interjú
- reklám ◦ hirdetés ◦ blog ◦ vlog ◦ úrlap ◦ makroszerkezet ◦ mikroszerkezet ◦ téma-réma ◦ cím
- szövegösszefüggés ◦ jelentésbeli és grammatikai összetartó erők ◦ audiovizuális anyag ◦ mesterséges intelligencia ◦ online szótár ◦ digitális technológia

ÍRÁSBELI SZÖVEGALKOTÁS - A2

CÉLOK

A diák:

K: egyszerű, de összefüggő szöveget tudjon írni;

K: tudjon szöveget alkotni a megadott szövegtípusokban, és ismerje fel a megszerzett tudás új helyzetekben való aktív alkalmazásának a lehetőségét;

KC (5.3.5.3)

K: ismerkedjen a szlovén–magyar, magyar–szlovén szótárakkal, az online szótárakkal és fordítóprogramokkal (+PTI);

K: etikusan használja a mesterséges intelligenciát;

K: képes legyen rövid audiovizuális anyagot alkotni, amelyben a digitális tartalmat képek, hanganyag, illusztrációk hozzáadásával gazdagítja (+PTI).

KC (4.3.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » egyszerű, de összefüggő szöveget tud írni a tárgyalta témakörökben (+PTI);
- » különböző szövegtípusokban (l. módszertani ajánlás a célok csoportjához) képes szöveget alkotni (+PTI);
- » ki tud töltetni űrlapot a személyes adataival;
- » ismeri a szlovén–magyar, magyar–szlovén szótárakat, az online szótárakat és a fordítóprogramokat (+PTI).

FOGALMAK

◦ levél ◦ beszámoló ◦ mesterséges intelligencia ◦ online szótár

INTERAKCIÓ

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A beszélt, írásbeli vagy online interakció során két vagy több személy közösen hoz létre diskurzust. Az interakció a szövegértés és a szövegalkotás szintézise, de több annál, résztvevői információkat cserélnek, miközben folyamatos visszajelzéseket adnak és kapnak, a kommunikáció ehhez idomul. Legtermészetesebb színtere a beszélgetés, párbeszéd, amikor a kommunikációs folyamatokban résztvevő személyek cserélgetik az adó–vevő szerepét. A sikeres interakcióhoz elengedhetetlenek a stratégiák, figyelni kell a másik félre, hogy releváns közléseket adjunk; meg kell tanulni, mikor cserélhetők fel a szerepek (diskurzusjelölők) – amely az udvarias nyelvi viselkedés elengedhetetlen feltétele –, valamint fejleszteni kell az együttműködési készséget, illetve a további magyarázat kérésének megfogalmazását.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A diák szóbeli, írásbeli és online módon információkat cserél a beszélgetőtársával vagy beszélgetőtársaival (rövid párbeszéd, beszélgetések ismert témáról, telefonos beszélgetések vagy videóhívások), A2-es szinten szolgáltatásokat és termékeket szerezhet be (internetes rendelés, vásárlás), és levelezik másokkal (pl. ímélt, rövid üzenetet ír), egyszerű űrlapokat tölt ki magán- vagy hivatalos célokra.

Az interakciós készség fejlesztése során a digitális és a vállalkozói kompetenciát is fejlesztjük. Az online interakció során a diák különböző digitális technológiák használatával kommunikál ^{KC} (4.2.1.1), miközben alkalmazkodik a kommunikációs elvárásokhoz és szabályokhoz, amelyek egy adott csoportban érvényesek. ^{KC} (4.2.5.1) A vállalkozói kompetenciáikat is fejlesztik, például a hatékony kommunikációt, a különböző egyénnel és csoportokkal való együttműködést ^{KC} (5.3.4.1).

SZÓBELI INTERAKCIÓ - B2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon aktívan, folyékonyan beszélgetni a mindennapi helyzetekben (+PTI);

K: a kommunikációs készségeit erőszakmentes kommunikációban fejlessze;

^{KC} (1.1.5.1)

K: tudjon ismétlést vagy átfogalmazást kérni (+PTI);

K: tudja megfogalmazni fenntartásait, és tudjon feltételeket szabni (+PTI);

V: *tudjon hatékonyan és folyékonyan vezetni egy rövidebb, mindennapi témáról szóló interjút;*

K: tudjon telefonbeszélgetést folytatni, az okostelefon vagy internetes alkalmazás segítségével kommunikálni, képes legyen telefonon vagy okoseszközön szóban kommunikálni a barátaival, legyen tisztában a saját lehetőségeivel és felelősségével a fenntartható fejlődés terén;

KC (2.4.3.1)

K: ismerje fel, mikor veheti át a társalgásban a beszélő szerepét (+PTI), ezáltal együttműködik különböző egyénekekkel és csoportokkal.

KC (5.3.4.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » aktívan részt tud venni hosszabb, a tárgyalat témaköröket érintő, illetve a szakmájával kapcsolatos rövidebb beszélgetésekben, akár célnyelvi környezetben is, pl. magyarországi tanulmányi kirándulás során (+PTI);
- » tud ismétlést vagy átfogalmazást kérni (+PTI);
- » egy vitában ki tudja fejezni fenntartását, és udvariasan képes kérni, hogy az álláspontját vegyék figyelembe (+PTI);
- » képes feltételeket szabni (+PTI);
- » beszélgetésekben képes **visszakérdezni, helyeselni, tagadni**, fenntartani mások érdeklődését, aktívan figyelni (+PTI);
- » *tud hatékonyan és folyékonyan vezetni egy rövidebb, mindennapi témáról szóló interjút, spontán eltérve az előkészített kérdésektől, reagálva az érdekes válaszokra,*
- » tud telefonbeszélgetést folytatni egy ismerőseivel a tárgyalat témakörökben;
- » tud az okostelefon vagy internetes alkalmazás segítségével kommunikálni a barátaival;
- » ismeri a legfontosabb diskurzusjelölőket (+PTI).

FOGALMAK

- kötetlen kommunikáció ◦ vita ◦ telefonbeszélgetés ◦ véleménykifejezés ◦ álláspont ◦ feltétel ◦ helyeslés
- tagadás ◦ visszakérdezés ◦ átfogalmazás ◦ pontosítás

SZÓBELI INTERAKCIÓ - A2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon egyszerű kifejezőeszközökkel kommunikálni;

K: a kommunikációs készségeit erőszakmentes kommunikációban fejlessze;

KC (1.1.5.1)

K: képes legyen bekapcsolódni egyszerű párbeszédbe;

K: tudjon ismétlést vagy átfogalmazást kérni (+PTI);

K: képes legyen rövid telefonbeszélgetést lebonyolítani (+PTI), az okostelefon vagy internetes alkalmazás segítségével kommunikálni.

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » egyszerű kifejezőeszközökkel tud kommunikálni egyszerű és közvetlen információcserét igénylő szituációkban, a tárgyalt témakörökben;
- » képes részt venni egyszerű társalgásban;
- » tud ismétlést vagy átfogalmazást kérni (+PTI);
- » tud az okostelefon vagy internetes alkalmazás segítségével kommunikálni a barátaival, például egyszerű híreket cserélni, találkozót tervezni és szervezni.

FOGALMAK

- telefonbeszélgetés
- társalgás

ÍRÁSBELI ÉS ONLINE INTERAKCIÓ - B2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon magánlevélben, ímélben, internetes kommunikációs alkalmazások által írásban kapcsolatot tartani másokkal (+PTI);

K: írásban képes legyen felvilágosítást vagy további információt kérni (+PTI);

K: képes legyen részt venni online információcserékben, a digitális technológiák és hálózatok használata során igyekezzék az adott csoportban érvényes viselkedési normáknak megfelelni;

KC (4.2.5.1)

K: képes legyen online űrlapot kitölteni (+PTI), digitális környezetben óvja meg személyes és mások adatait, azonosítsa a megbízható digitális szolgáltatásokat;

V: a tanítási órákon szerzett ismereteket alkalmazza az idegennyelv-tanulásban, és fordítva: legyen képes összehasonlítani a tanult nyelveket, és azonosítani a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket,

KC (1.1.3.2)

K: törekedjen interaktív anyagokat használni.

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» **tud** magánlevélben, ímélben, internetes kommunikációs alkalmazások által kapcsolatot tartani (+PTI);

» **képes írásban felvilágosítást vagy további információt kérni** (+PTI);

» képes részt venni online információcserékben;

» megérti a témával kapcsolatos korábbi hozzászólásokat, és válaszában a kulturált, erőszakmentes kommunikációt alkalmazza (+PTI);

» **tud virtuális üdvözlőlapot küldeni;**

» képes kitölteni online űrlapot vagy kérdőívet a személyes adatai megadásával (+PTI), a feltételek elfogadásának megerősítésével, további szolgáltatások elutasításával stb.;

» törekszik interaktív anyagokat használni.

FOGALMAK

- online információcsere
- virtuális üdvözlőlap
- űrlap
- kérdőív
- kommunikációs szándékok
- erőszakmentes kommunikáció
- ímél
- személyes adatok
- alkalmazás/applikáció

ÍRÁSBELI ÉS ONLINE INTERAKCIÓ - A2

CÉLOK

A diák:

K: tudjon magánlevélben, ímélben, internetes kommunikációs alkalmazások által egyszerű nyelven kapcsolatot tartani másokkal;

K: tudjon részt venni egyszerű online információcserében (+PTI), a digitális technológiák és hálózatok használata során igyekezzék az adott csoportban érvényes viselkedési normáknak megfelelni;

KC (4.2.5.1)

K: képes legyen egyszerű online űrlapot kitölteni a személyes adatai megadásával (+PTI), digitális környezetben óvja meg személyes és mások adatait, azonosítsa a megbízható digitális szolgáltatásokat.

KC (4.4.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » tud rövid, egyszerű magánlevélben, ímélben, **internetes kommunikációs alkalmazások** által kapcsolatot tartani (+PTI);
- » részt tud venni egyszerű online információcserében (+PTI);
- » képes kitölteni online űrlapot a személyes adatai megadásával, a feltételek elfogadásának megerősítésével, további szolgáltatások elutasításával stb. (+PTI);
- » törekszik interaktív anyagokat használni (+PTI).

FOGALMAK

◦ online információcsere ◦ virtuális üdvözlőlápol ◦ űrlap ◦ kérdőív

KÖZVETÍTÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A közvetítés téma két nagyobb egységet foglal magában, egyrészt a szövegek közvetítését, illetve az emberi kommunikációhoz elengedhetetlen udvarias nyelvi repertoárt, másrészt az egymás elfogadásához szükséges ismereteket.

A közvetítés során a diáknak magyar nyelvű szöveget kell összefoglalnia szlovén nyelven, vagy szlovén nyelvű szöveget magyar nyelven, illetve a szövegben található lényeges információkat kell kikeresnie, és a másik nyelven közvetítenie. Mivel a diákok mindennapi életében nagy jelentőséggel bírnak az idegen nyelvek is, javasolt, hogy más idegen nyelven befogadott szöveg vagy audiovizuális anyag magyar nyelven történő összefoglalása is szerepeljen a tanórán.

A közvetítés alapvetően nehéz nyelvi tevékenység, azonban természetes folyamatról van szó, hiszen különösen a kétnyelvű (illetve többnyelvű) környezetben a diák természetesnek éli meg, hogy valaki nem vagy nem jól beszél, érti a másik nyelvet, így segítségre szorul. A közvetítő ezért pozitív szerep, és rendkívüli módon növeli a diák önbizalmát, ha képes a társának vagy egy felnőttnek is segíteni azzal, ha átad egy számára érthető információt a másik félnek. Egyféle összefoglalást, adatok felfogását és szintetizálását, rövid, egyszerű szövegek fordítását kapja feladatként, amely taxonómiailag magas szint, de a nyelvtanulás alapvető része. A nyelvi tudatosság fejlesztése is cél, bár a magyar és a szlovén nyelv tipológiájában eltérő, szókincsében azonban vannak kapcsolatok, a szavak írásának eltérését ugyanakkor tudatosítani kell.

A mindennapokban elengedhetetlen az udvarias viselkedés és nyelvi megnyilatkozás, ennek tudatosítása a magyarórán, illetve a megfelelő nyelvi repertoár elsajátítása záloga annak, hogy a diák felnőtt munkavállalóként megállja a helyét a társadalomban. Egymás kultúrájának megismerése pedig hozzájárul a békés együttéléshez a nemzetiségileg vegyesen lakott területen, illetve a kétnyelvű középiskola mindennapjaiban.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A nemzetiségileg vegyesen lakott területen a kétnyelvűség, illetve a többnyelvűség (más nemzetiségek jelenléte) és a többkultúráság természetes jelenség, a fiatalok ezt megélik a mindennapjaikban, ennek ellenére tudatossá kell tenni azt, hogy felismerjék, megértsék és elfogadják egymás másságát ^{KC} (3.3.1.2), és a későbbiekben megkérdőjelezzék az esetleges előítéleteket, sztereotípiákat, amelyekkel találkoznak.

KÖZVETÍTÉS - B2

CÉLOK

A diák:

K: képes legyen szlovén vagy más nyelvű, nem művészi szövegek tartalmát összefoglalni, lényeges adatait közvetíteni, a szövegekhez való viszonyát kifejezni magyar nyelven, és fordítva;

V: képes legyen szlovén vagy más nyelvű művészi szövegek tartalmát összefoglalni, lényeges adatait közvetíteni, a szövegekhez való viszonyát kifejezni magyar nyelven (+PTI);

K: képes legyen a szakmájához kapcsolódó magyar előadás lényeges pontjait közvetíteni szlovén nyelven (+PTI);

K: képes legyen összefoglalni magyar vagy más nyelvű audiovizuális anyagok tartalmát szlovén nyelven, és fordítva;

V: képes legyen mindennapi, nem túl hosszú, a tárgyalt témakörök magyar nyelvű szövegeinek szlovénra fordítására, ha szótárt használhat (+PTI);

V: törekedjen egyszerűbb, rövid szlovén nyelvű szövegek magyarra fordítására (+PTI);

K: képes legyen elősegíteni a csoportmunkát (+PTI), miközben tudatosítsa saját észlelését és viselkedését a másokkal való kapcsolatokban;

KC (3.3.1.1)

K: képes legyen mások gondolatait szintetizálni és összefüggő gondolatmenetűvé alakítani;

K: szituációs játékok során az esetleges vitás kérdéseket konstruktív módon oldja meg, szükség esetén kössön kompromisszumot (+PTI),

KC (5.3.4.2)

K: képes legyen a közös kommunikációt elősegíteni azáltal, hogy ismeri és felismeri a sokféleséget mind a közvetlen (osztály, társak, család), mind a tágabb (iskola, helyi közösség, társadalom) környezetében (+PTI);

KC (3.3.1.2)

K: képes legyen verbálisan is együttérzést mutatni, tevékenykedése során tartsa tiszteletben a méltányosság, az egyenlőség és az együttérzés etikai elveit.

KC (2.1.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes különböző szövegtípusokban szlovén vagy más nyelvű nem művészi szöveg tartalmát összefoglalni magyar nyelven, és fordítva;

- » képes szlovén vagy más nyelvű művészi szövegek tartalmát összefoglalni, lényeges adatait közvetíteni, a szövegekhez való viszonyát kifejezni magyar nyelven;
- » képes a szakmájához kapcsolódó magyar előadás lényeges pontjait, diagramjait, ábráit, táblázatait közvetíteni szlovén nyelven (+PTI);
- » össze tudja foglalni magyar vagy más nyelvű audiovizuális anyagok tartalmát szlovén nyelven, és fordítva (+PTI);
- » képes mindennapi, nem túl hosszú, a tárgyaló témakörök magyar nyelvű szövegeinek szlovénra fordítására, ha szótárt használhat (+PTI);
- » törekszik egyszerűbb, rövid szlovén nyelvű szövegek magyarra fordítására (+PTI);
- » képes kérdéseket feltenni a csoportmunka megszervezésével kapcsolatban (+PTI);
- » új utasításokat tud adni, képes megoldást vagy kompromisszumot javasolni a csoportmunka során (+PTI);
- » képes megkérni a társait, hogy magyarázzák el, hogyan kapcsolódik egy gondolat a vita témájához;
- » képes mások gondolatait szintetizálni és összefüggő gondolatmenetűvé alakítani;
- » képes a különböző kultúrákból érkező emberekkel való interakcióra, a nézetek és nézőpontok hasonlóságainak és különbségeinek kulturált megvitatására, miközben képes összefoglalni a szemben álló felek álláspontját;
- » képes a jelenlévők magyarul elhangzó személyes kívánságait és szükségleteit, igényeit szlovénul közvetíteni és fordítva;
- » képes együttérzést mutatni (+PTI).

FOGALMAK

- filmismertető ◦ beszámoló ◦ jellemzés ◦ magánlevél ◦ hivatalos levél ◦ meghívó ◦ üdvözlőlap ◦ Europas és kronologikus önéletrajz ◦ hír ◦ interjú ◦ reklám ◦ hirdetés ◦ internetes bejegyzés ◦ blog ◦ vlog
- diagram ◦ ábra ◦ táblázat ◦ előadás ◦ jegyzetelés ◦ szórend ◦ tükörfordítás

KÖZVETÍTÉS - A2

CÉLOK

A diák:

K: törekedjen a rövidebb, magyar nyelvű hallott és olvasott szöveget összefoglalni szlovén nyelven;

V: képes legyen szlovénra fordítani a rövid, egyszerű, hétköznapi, ismerős témájú magyar nyelvű írott szöveget (+PTI);

K: törekedjen másokat bevonni a közös feladatvégzésbe;

K: tudjon egyszerű szavak és kifejezések használatával kifejezni egy ötletet, illetve képes legyen érdeklődést mutatni egy ötlet iránt;

K: képes legyen a jelenlévők magyarul elhangzó személyes kívánságait és igényeit szlovénul közvetíteni;

K: igyekezzen felismerni az olyan helyzeteket, amikor pl. az emberek nem értenek egyet, vagy amikor valakinek valamivel problémája van (+PTI);

K: képes legyen verbálisan is együttérzést mutatni, tevékenykedése során tartsa tiszteltben a méltányosság, az egyenlőség és az együttérzés etikai elveit.

KC (2.1.2.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes szlovénul rövid, világos, egyszerű üzenetek, utasítások és közlések lényegét közvetíteni, ha azokat lassan és világosan, egyszerűen fejezik ki magyar nyelven;

» tud magyar nyelvű, mindennapi témákról vagy aktuális kérdésekről szóló, egyszerű, olvasott szövegekből konkrét információkat közölni szlovénul (+PTI);

» szóban vagy írásban képes szlovén nyelvre fordítani az egyszerű mondatokban írt, ismerős, hétköznapi témájú magyar nyelvű szövegeket, információkat (+PTI);

» képes másokat rövid, egyszerű kifejezésekkel bevonni a közös feladatvégzésbe;

» egyszerű szavakkal, kifejezésekkel ki tudja fejezni a javaslatát, ha előre fel tud készülni;

» képes a jelenlévők magyarul elhangzó személyes kívánságait és szükségleteit, igényeit szlovénul közvetíteni (+PTI);

» képes a megtanult, egyszerű kifejezéseket használni, hogy együttérzést mutasson.

FOGALMAK

◦ fordítás ◦ közlemény ◦ utasítás ◦ tükörfordítás

TÖBBNYELVŰSÉG ÉS MULTIKULTURALITÁS - B2

CÉLOK

A diák:

K: törekedjen a mindennapi társas érintkezéshez kapcsolódó kulturális konvenciók azonosítására és használatára;

K: törekedjen elfogadni más kultúrák és csoportok másságát, miközben felismeri, hogy vannak olyan erkölcsi kérdések, amelyekre nincsenek előre adott, mindenki által elfogadott válaszok (+PTI);

KC (1.2.2.1)

K: ápolja értéként a kultúrát és a művészeteket, mind az otthoni, mind az iskolai környezetben, járuljon hozzá az iskola kulturális központként való fejlődéséhez, a kulturális és a társadalmi környezetbe való integrációjához (+PTI);

KC (1.3.5.1)

K: képes legyen bemutatni a saját hazáját, Magyarországot és a Muravidéket magyar nyelven;

K: ismerjen magyar találmányokat, tudósokat, Nobel-díjasokat, hungarikumokat, ételeket;

K: ismerje a pozitív diszkriminációt és az ezzel járó különjogokat, fogja fel és fogadja el, hogy a jogok létezésének feltétele az, hogy tiszteletben tartsuk mások egyenlő jogainak az egyéni kötelezettségét;

KC (1.2.1.3)

V: ismerje a magyar nyelv eredetét és főbb jellemzőit nyelvtipológiai szempontból;

K: pozitívan viszonyuljon a magyar nyelvváltozatokhoz (+PTI);

K: hatékonyan váltson kódot (nyelvet) a különböző nyelvi repertoárjában szereplő nyelvek között, hogy megkönnyítse a megértést a beszélgetőpartnerek között, ezzel erősítve a másoknak nyújtandó segítség szükségességének a felismerését és tudatosítását.

KC (3.3.5.1)

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» **nyelvileg megfelelően tud viselkedni a mindennapokban**, és képes a mindennapi társas érintkezéshez kapcsolódó kulturális konvenciók azonosítására (+PTI);

» törekszik megérteni, honnan származnak az előítéletek és sztereotípiák, és igyekszik a saját előítéleteit és sztereotípiáit felismerni, majd helyettük elfogadni más kultúrák és csoportok másságát (+PTI);

- » törekszik felismerni a szlovén médiában a magyar nemzettel kapcsolatos híreket és azok igazságtartalmát, illetve törekszik felismerni a magyar médiában a szlovén nemzettel kapcsolatos híreket és azok igazságtartalmát;
- » **be tudja mutatni a saját hazáját, Magyarországot és a Muravidéket magyar nyelven;**
- » ismeri a magyar állami és egyéb ünnepeket, ételeket, a legfontosabb találmányokat, tudósokat, a Nobel-díjasokat, hungarikumokat;
- » alkalmazkodik a nyelvi környezetéhez a nyelvi kód kiválasztása során (magyar nyelvű beszélők között igyekszik magyar nyelven kommunikálni);
- » ismeri a magyar történelem fontosabb eseményeit;
- » ismeri a magyar ünnepekkel kapcsolatos szokásokat (+PTI);
- » be tudja mutatni a főbb szlovén ünnepeket;
- » **tisztában van a pozitív diszkrimináció fogalmával (+PTI)**, ismeri a magyar nemzeti közösség státuszát és különjogait a nemzetiségileg vegyesen lakott területen (+PTI);
- » ismeri a magyar nyelv eredetét és főbb jellemzőit nyelvtipológiai szempontból;
- » tudja, hogy a világban és a Kárpát-medencében hol vannak magyar beszélőközösségek (+PTI);
- » tudja, mit jelent a többnyelvűség, a kétnyelvűség és a kettősnyelvűség (+PTI).

FOGALMAK

- Nobel-díjas ◦ szokás ◦ nyelvváltozat ◦ nyelvjárás ◦ összmagyar standard ◦ kódváltás ◦ kétnyelvűség
- többnyelvűség ◦ kettősnyelvűség ◦ Kárpát-medence ◦ nemzetiségileg vegyesen lakott terület ◦ pozitív diszkrimináció ◦ nemzeti közösség ◦ hungarikum ◦ szokás

TÖBBNYELVŰSÉG ÉS MULTIKULTURALITÁS - A2

CÉLOK

A diák:

K: törekedjen a mindennapi társas érintkezéshez kapcsolódó alapvető kulturális konvenciók azonosítására és használatára;

K: tudatosítsa, hogy más kultúrákban más szokások vannak;

K: ismerkedjen a pozitív diszkrimináció fogalmával, a magyar nemzeti közösség státuszával és különjogaival (+PTI);

V: ismerje a Kárpát-medence sokszínűségét nemzetiségi és nyelvi szempontból.

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes a mindennapi társas érintkezéshez kapcsolódó alapvető kulturális konvenciók azonosítására, és **nyelvileg megfelelően tud viselkedni a mindennapi üdvözlések, bocsúsúások, köszönetnyilvánítás és bocsánatkérés során;**

» ismer **magyar ételeket**, hungarikumokat, tudósokat, Nobel-díjasokat, találmányokat, **városokat**, **szokásokat** (+PTI).

FOGALMAK

◦ hungarikum ◦ szokás

KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIA

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A kommunikatív nyelvi kompetencia magába foglalja a nyelvi, pragmatikai és szociokulturális kompetenciákat. Ezek egymással összefonódnak, valamennyi kommunikációs kompetenciát és témát átfogják, tehát a szövegértést, és -alkotást, az interakciót, a közvetítést, a többnyelvűséget és az interkulturalitást.

A nyelvi kompetencia magában foglalja az összes nyelvi szint ismeretét: a fonéma-, morféma-, lexéma-, szintagma-, mondat- és textémaszintet, ezen kívül a helyesírási ismereteket is.

A szociolingvisztikai kompetencia a nyelv megfelelő használatának képessége különböző társadalmi kontextusokban.

A pragmatikai kompetencia magában foglalja a nyelvhasználat azon szabályainak és stratégiáinak ismeretét, amelyek lehetővé teszik az üzenetek megszervezését és strukturálását, a kommunikációs célokhoz igazítását a személyközi viszonyoknak megfelelően.

A nyelvi kompetencia tehát a nyelvtani ismeretek alkalmazását, a nyelv mint rendszer ismeretét foglalja magában, míg a szociolingvisztikai és pragmatikai kompetencia a nyelv tényleges, adott situációban történő használata feltételeinek az ismeretét jelenti.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A kommunikatív nyelvi kompetencia minden témát érint: a szövegértést és a szövegalkotást – beleértve az interakciót is, amikor az értés és alkotás párhuzamosan van jelen –, a téma nyelvi kidolgozásának képességét, a nyelvi megnyilatkozás új helyzetekhez való igazítását és befogadását, valamint a gondolatok különböző módon való kifejezését, az interakcióban ezen kívül a szerepváltás képességét és az együttműködés elveinek tiszteltetését is. A közvetítés során érinti a tartalom pontos közvetítésének képességét, a szöveg összekapcsolásának képességét (koherencia és kohézió) és a kijelentések megalkotásának a képességét.

NYELVI KOMPETENCIA - B2

CÉLOK

A diák:

K: törekedjen a helyes kiejtésre;

K: rendelkezzen megfelelő szókinccsel (+PTI);

K: ismerje a magyar grammatikai szabályokat a kommunikációs céljai eléréséhez (+PTI);

K: képes legyen kifejezni cselekvést, történést, létezést, birtoklást, térbeli és időbeli viszonyokat, mennyiségi és minőségi viszonyokat, modalitást és esetviszonyokat (+PTI);

K: szövegalkotáskor törekedjen a megfelelő tagolásra, a magyar helyesírási szabályok és az írásjelek következetes, helyes alkalmazására (+PTI);

K: fejlessze helyesírási készségeit, és alkalmazza a tanultakat (+PTI).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» tisztán artikulál, érthetően beszél;

» ismeri a magyar nyelv hangrendszerét, **megfelelően hangsúlyozza a szavakat**, szó szerkezeteket és mondatokat (+PTI);

» megkülönbözteti a magánhangzók és mássalhangzók időtartamát, különös tekintettel az a-á, e-é hangokra, illetve betűkre (+PTI);

» alkalmazza a magán- és mássalhangzótörvényeket (+PTI);

» megfelelő szókinccsel rendelkezik a megadott témakörökben és a választott szakmáját illetően (+PTI);

» *szócsaládokat, szóképzéssel és szóösszetétellel új szavakat képes alkotni;*

» a tárgyalt témakörökben ismer állandósult szókapcsolatokat, szólásokat, közmondásokat (+PTI);

» **képes használni az intonációt az eltérő mondatfajták esetében (+PTI);**

» a szóismétlések elkerülése érdekében **szinonimákat használ;**

» ismeri a magyar grammatikai szabályokat, és a kommunikációs céljai eléréséhez aktívan használja azokat (l. módszertani útmutató) (+PTI);

- » képes kifejezni a cselekvést, történést, létezést, a birtoklást, a térbeli és időbeli viszonyokat, a mennyiségi és minőségi viszonyokat, a modalitást és az esetviszonyokat (+PTI);
- » szövegalkotáskor törekszik a megfelelő tagolásra, a magyar helyesírási szabályok és az írásjelek helyes használatára (+PTI);
- » bővíti helyesírási ismereteit (+PTI).

(A nyelvi és helyesírási ismeretekre vonatkozó részletes leírás a módszertani útmutatóban található.)

NYELVI KOMPETENCIA - A2

CÉLOK

A diák:

- K:** törekedjen a magyar hangok helyes kiejtésére és az érthető beszédre, ismerje az alapvető hangtani szabályokat (+PTI);
- K:** rendelkezzen alapvető szókinccsel a kommunikációs szükségleteinek kifejezéséhez (+PTI);
- K:** sajátítsa el új nyelvi ismereteket, és törekedjen a már megtanult grammatika helyes használatára (+PTI);
- K:** sajátítsa el ismereteket a helyesírásra vonatkozóan, és törekedjen a már tanultak alkalmazására (+PTI).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

- » kiejtése érthető a hétköznapi kommunikáció során;
- » törekszik az érthető beszédre (+PTI);
- » ismeri az alapvető kiejtési és hangtani szabályokat (+PTI);
- » ismeri a tárgyalt témakörök alapszókincsét (+PTI);
- » igyekszik helyesen használni az egyszerű grammatikai szerkezeteket, hibái ellenére eléri kommunikációs céljait, (I. módszertani útmutató) (+PTI);
- » igyekszik a tanult helyesírási szabályokat alkalmazni (+PTI).

SZOCIOLINGVISZTIKAI ÉS PRAGMATIKAI KOMPETENCIA

- B2

CÉLOK

A diák:

K: képes legyen a közlés tartalmát és a kifejezésmódját a helyzethez és a címzett(ek)hez, illetve a személyközi viszonyokhoz igazítani (+PTI);

K: erősítse az együttműködési készségét, valamint a tiszteletteljes és asszertív kommunikáción, valamint az egyenlőségen alapuló minőségi kapcsolatok kialakításának és fenntartásának képességét az osztályban, a családban, az iskolában és a tágabb közösségben;

KC (3.3.3.2)

K: képes legyen nyelviileg igazodni a hivatalos és nem hivatalos helyzetekhez (+PTI);

K: fejlessze az eredmények eléréséhez szükséges hatékony kommunikációs és tárgyalási készségeket;

KC (5.2.4.3)

K: ismerje és képes legyen használni a legfontosabb beszédaktusokat (+PTI).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» képes a közlés tartalmát és a kifejezésmódját a helyzethez és a címzett(ek)hez, illetve a személyközi viszonyokhoz igazítani (+PTI);

» világosan és **udvariasan fejezi ki** magát hivatalos és nem hivatalos helyzetekben (+PTI);

» képes megfelelő nyelvi eszközökkel beavatkozni egy vitába;

» **tud bemutatkozni, köszönni és elköszönni, jókívánságot kifejezni, meghívni, javasolni, bocsánatot és engedélyt kérni** stb., és tudja, hogyan kell ezekre reagálni (+PTI);

» **ki tud fejezni örömet, csodálkozást, bánatot, sajnálkozást** (+PTI);

» képes **udvariasan megszólítani másokat** és figyelmet kérni a személyközi viszonyoknak megfelelően (+PTI).

FOGALMAK

- személyközi viszonyok

SZOCIOLINGVISZTIKAI ÉS PRAGMATIKAI KOMPETENCIA

- A2

CÉLOK

A diák:

K: erősítse az együttműködési készségét, valamint a tiszteletteljes és aszertív kommunikáción, valamint az egyenlőségen alapuló minőségi kapcsolatok kialakításának és fenntartásának képességét az osztályban, a családban, az iskolában és a tágabb közösségben;

KC (3.3.3.2)

K: képes legyen alapvető beszédaktusokat használni;

K: törekszik a tartalmat és a kifejezésmódot a helyzethez és a címzett(ek)hez, illetve a személyközi viszonyokhoz igazítani (+PTI);

K: képes legyen felhívni magára a figyelmet (+PTI).

KÖVETELMÉNYEK

A diák:

» tud tegezni és magázni (+PTI);

» tud **köszönni és elköszönni**, kérni, meghívni, javasolni, **bocsánatot kérni** és ezekre reagálni (+PTI);

» képes **udvariasan megszólítani másokat**, és figyelmet kérni a személyközi viszonyoknak megfelelően (+PTI).

FORRÁS- ÉS IRODALOMJEGYZÉK FEJEZETENKÉNT

MELLÉKLETEK

FÜGGELÉKEK FEJEZETEK SZERINT

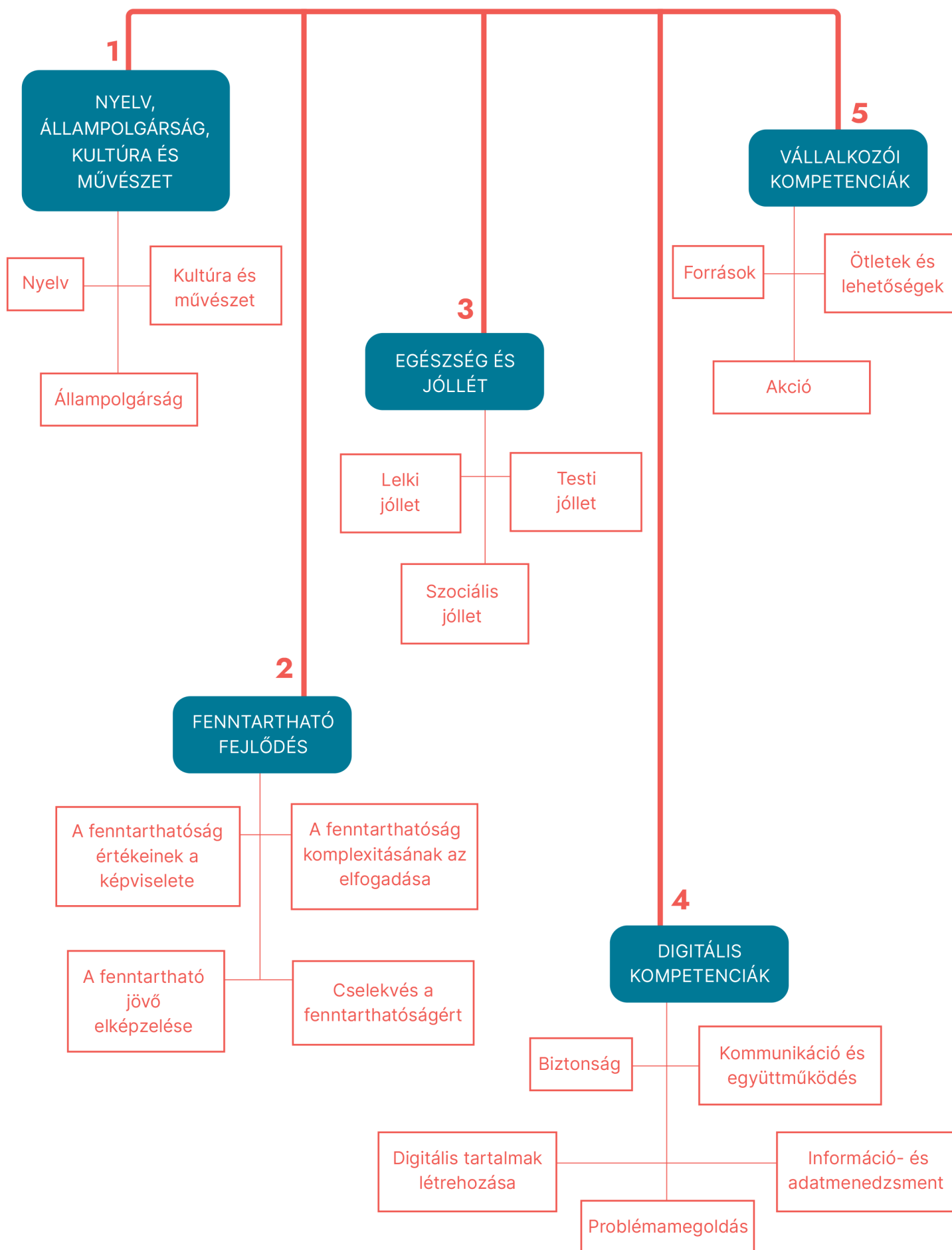
SZÖVEGÉRTÉS

Módszertani ajánlások a témához

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Ajánlott_művek_szakközépiskola_Szövegértéshez_kopija7654.doc

x

A KÖZÖS CÉLOK TERÜLETEINEK KULCSCELJAI

1 /// NYELV, ÁLLAMPOLGÁRSÁG, KULTÚRA ÉS MŰVÉSZET

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 NYELV

1.1.1 Szakszövegek	1.1.1.1 Fejlessze a különböző szövegtípusokban (dolgozat, poszter, összefoglaló, leírás, beszélgetés stb.) való kifejezőkészségét az egyes tantárgyaknál.
1.1.2 Szaknyelv	1.1.2.1 Legyen tisztában azzal, hogy az egyes tantárgy tartalmának az elsajátítása egyben a tantárgy szaknyelvi terminológiájának az elsajátítását is jelenti, azaz a nyelv tanulását a fogalmak és a logikai összefüggések szintjén. 1.1.2.2 Fejezze ki magát a tantárgy megfelelő terminológiájának a használatával, ügyelve a szaknyelvhasználat megfelelő szóbeli és írásbeli szintjére.
1.1.3 A nyelv mint rendszer univerzális leírása	1.1.3.1 Minden tantárgynál legyen tisztában a nyelvek közötti hasonlóságokkal és különbségekkel, ezt vegye figyelembe az idegen nyelvű anyagok, a fordítóprogramok, a nagy nyelvi modellek, az automatikusan lefordított weboldalak stb. használatakor is. 1.1.3.2 Fogja fel, hogy a különböző nyelveket hasonló módon írhatjuk le; ezért a tanítási nyelvi órákon szerzett ismereteket alkalmazza az idegennyelv-oktatásban, és fordítva: legyen képes összehasonlítani a tanult nyelveket, és azonosítani a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket.
1.1.4 Az olvasás fontosságának a tudatosítása	1.1.4.1 Minden tantárgynál rendszeresen olvasson, változatos olvasmányokat válasszon, azokat értse meg, alaposan elemezze, és kritikusan értékelje.
1.1.5 A nyelv és az erőszakmentes kommunikáció	1.1.5.1 A kommunikációs készségeit erőszakmentes kommunikációban fejlessze.

1.2 ÁLLAMPOLGÁRSÁG

1.2.1 Az emberi jogoknak és kötelességeknek az állampolgári etika alapvető értékeként és alapjaként való ismerete és elfogadása	1.2.1.1 Az emberi jogokat közös európai és alkotmányosan meghatározott értéként és etikai keretként ismerje fel, értse meg és fogadja el. 1.2.1.2 Fogja fel, hogy az emberi jogok egyetemesek és feltétel nélküliek, továbbá azt, hogy a szabadság és az egyenlőség értékeit érvényesítik. 1.2.1.3 Fogja fel és fogadja el, hogy a jogok létezésének feltétele, hogy tiszteletben tartsuk mások egyenlő jogainak az egyéni kötelezettségét. 1.2.1.4 Fogja fel és fogadja el, hogy mások egyenlő jogai tiszteletben tartásának a kötelessége önmagában véve kötelesség (nem csupán egyéni érdekből származó jog). 1.2.1.5 Az emberi jogokat és kötelességeket úgy értelmezze és fogadja el, mint az emberi méltóság, a méltányosság, az igazság, a törvényesség, a tulajdon, a megkülönböztetésmentesség és a tolerancia tiszteletben tartásának az értékein alapuló valamennyi állampolgár számára közös alapvető etikai (erkölcsi) normát.
1.2.2 Etikai reflexió	1.2.2.1 Ismerje fel, hogy vannak olyan erkölcsi kérdések, amelyekre nincsenek előre adott, mindenki által elfogadott válaszok. 1.2.2.2 Fejlessze az erkölcsi kérdések iránti érzékenységet, a másokkal való gondolkodás képességét azokról.
1.2.3 Együttműködés másokkal a közösségben és a közösségért	1.2.3.1 Működjön együtt másokkal a közös cél érdekében, tegyen és valósítson meg olyan javaslatokat, amelyek minőségi változást hoznak a közösségekben. 1.2.3.2 Saját tevékenykedése során tudatosítsa a demokratikus közösségről való gondoskodás fontosságát, valamint a közösséghez való tartozás jelentőségét saját és mások jóléte érdekében.
1.2.4 Aktív állampolgárság és politikai szerepvállalás	1.2.4.1 A politikának a kihívások közös kezelésében, jóllétünk biztosításában, a kompromisszumkeresésben és a konfliktuskezelésben betöltött pozitív jelentőségét felismerve, ismerje meg a demokratikus politikai szerepvállalás különböző formáit, és kapcsolódjon be az emberek életét befolyásoló politikai folyamatokba.
1.2.5 A kritikus gondolkodáshoz, az aktív állampolgársághoz szükséges tudás	1.2.5.1 Az egyes tantárgyaknál szerzett tudását alkalmazva váljék kritikus és aktív állampolgárrá.

1.3 KULTÚRA ÉS MŰVÉSZET

1.3.1 A kultúra és a művészet befogadása, megélése és értékelése	1.3.1.1 Ösztönösen vagy tudatosan (egyénileg és csoportosan) teremtsen kapcsolatot a kultúrával, a művészettel, a művészi élménnyel és az alkotás folyamatával, felismerve ennél saját megélését, beleélve magát mások tapasztalataiba.
1.3.2 Ismerkedés a kultúrával és a művészettel	1.3.2.1 Ismerkedjen a kultúrával és a művészettel, a művészeti műfajokkal és kifejezőeszközökkel történelmi és kulturális kontextusban.
1.3.3 Önkifejezés a művészetben és a művészetet keresztül	1.3.3.1 Legyen érdeklődő, kutassa az anyagokat és a művészi nyelveket, fejezze ki magát azok segítségével, fejlessze képzelőerejét, mélyítse el és bővítsen ismereteit, nem művészeti területeken is.
1.3.4 Az alkotói folyamat, valamint a kulturális és művészeti eredmények élvezete	1.3.4.1 Lelje örömet az alkotási folyamatban, tudjon örülni saját és mások eredményeinek. 1.3.4.2 Biztonságos, nyitott és támogató tanulási környezetben szabadon fejezze ki kívánságait, valósítsa meg kreatív ötleteit.
1.3.5 Megélem a kultúrát és a művészetet	1.3.5.1 Ápolja értéként a kultúrát és a művészeteket, mind az otthoni, mind az iskolai környezetben, járuljon hozzá az iskola kulturális központként való fejlődéséhez, a kulturális és társadalmi környezetbe való integrációjához.

2 /// FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 A FENNTARTHATÓSÁG ÉRTÉKEINEK A KÉPVISELETE

2.1.1 A fenntarthatóság értékelése	2.1.1.1 Kritikusan értékelje saját és a társadalom értékeinek a fenntarthatósághoz való viszonyát, jelenlegi képességeire és társadalmi helyzetére való tekintettel.
2.1.2 A méltányosság támogatása	2.1.2.1 Tevékenykedése során tartsa tiszteltben a méltányosságot, az egyenlőség és az együttérzés etikai elveit.
2.1.3 A természet népszerűsítése	2.1.3.1 A természeti rendszerekhez való felelős hozzáállását alapozza azok összetettségének, valamint a természeti és társadalmi rendszerek kapcsolatainak a megértésére.

2.2 A FENNTARTHATÓSÁG KOMPLEXITÁSÁNAK AZ ELFOGADÁSA

2.2.1 Rendszerszintű gondolkodás	2.2.1.1 A kiválasztott problémát holisztikusan közelítse meg, figyelembe véve a környezeti, gazdasági és társadalmi szempontok összefüggéseit. 2.2.1.2 Ítélt meg az egyén és a társadalmi csoportok társadalombeli működésének, valamint a társadalom helyi, regionális, nemzeti és globális szintű működésének a rövid és hosszú távú hatásait.
2.2.2 Kritikai gondolkodás	2.2.2.1 A természeti környezet, az élőlények, valamint a társadalom szempontjából kritikusan ítélte meg a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkat, nézeteket és igényeket, figyelembe véve a személyes, társadalmi és kulturális háttér eredményezte különböző nézőpontokat.
2.2.3 A probléma megfogalmazása	2.2.3.1 A probléma megfogalmazásakor vegye figyelembe a probléma jellemzőit (egyértelműség, meghatározottság szempontjából) és a megoldás jellemzőit (meghatározottság, rendszerszintűség szempontjából), valamint a résztvevők bevonását.

2.3 A FENNTARTHATÓ JÖVŐ ELKÉPZELÉSE

2.3.1 Műveltség a jövőért	2.3.1.1 Ismeretei, a tudományos megállapítások és a fenntarthatósági értékek alapján ért meg és értékeli a lehetséges, valószínűsíthető és elvárt fenntartható jövőképeket (forgatókönyveket). 2.3.1.2 Értékeli az elvárt fenntartható jövő eléréséhez szükséges intézkedéseket.
2.3.2 Rugalmasság	2.3.2.1 A fenntartható jövőre törekedve vállaljon kockázatokat, a bizonytalanságok ellenére is tudjon alkalmazkodni, cselekvései során hozzon fenntartható döntéseket.
2.3.3 Kutatói szemléletmód	2.3.3.1 Komplex fenntarthatósági problémák tervezése és megoldása során alkalmazza és integrálja a különböző tudományágak ismereteit és módszereit, javasoljon kreatív és innovatív ötleteket és megoldásokat.

2.4 CSELEKVÉS A FENNTARTHATÓSÁGÉRT

2.4.1 Politikai kötelezettségvállalás	2.4.1.1 A demokratikus elveket figyelembe véve kritikusan értékeli a politikákat a fenntarthatóság szempontjából, és vegyen részt a fenntartható politikák és gyakorlatok kialakításában helyi, regionális, nemzeti és globális szinten.
2.4.2 Kollektív intézkedés	2.4.2.1 A fenntarthatóság érdekében tett erőfeszítései és intézkedései során vegye figyelembe a demokratikus elveket, aktívan és elkötelezetten (konstruktívan) működjön együtt másokkal.
2.2.3 Egyéni kezdeményezés	2.4.3.1 Legyen tisztában saját lehetőségeivel és felelősségével a fenntartható cselekvés és fellépés terén, egyéni, kollektív és politikai szinten.

3.1 LELKI JÓLLÉT

3.1.1 Öntudatosság	3.1.1.1 Érzékelje és ismerje fel saját megéléseit (érzések, érzelmek, gondolatok, értékek, szükségletek, vágyak) és saját viselkedését. 3.1.1.2 Tapasztalatai révén értse meg saját megélése szempontjainak (érzések, érzelmek, gondolatok, értékek, szükségletek, vágyak) az összefüggéseit különleges helyzetekben (pl. amikor sikert vagy kudarcot él át a tanulásban és a szociális kapcsolatokban).
3.1.2 Önirányítás	3.1.2.1 Legyen képes irányítani/kezelti saját észlelését és viselkedését (pl. stresszes tanulási és szociális helyzetekben). 3.1.2.2 Fejlessze az önbizalmát és az önbecsülését. 3.1.2.3 Hatékonyan kezelje a bizonytalanságot és a komplexitást. 3.1.2.4 Hatékonyan kezelje és szervezze meg a tanulási időt és a szabadidőt.
3.1.3 Célok kitűzése	3.1.3.1 Azonosítsa saját érdeklődési körét, tulajdonságait, erősségeit és gyengéit, ennek megfelelően tervezze meg rövid és hosszú távú (szellemi, fizikai, szociális és tanulási) céljait. 3.1.3.2 Kövesse nyomon a tervezett célok elérését és változását. 3.1.3.3 Fejlessze az elkötelezettségnek és a kitartásnak, valamint a jutalmazás késleltetésének a képességét.
3.1.4 Rugalmas gondolkodásmód	3.1.4.1 Fejlessze személyes rugalmasságát, a fejlesztő gondolkodásmódot, a kíváncsiságot, az optimizmust és a kreativitást. 3.1.4.2 Hatékonyan kezelje a proaktív gondolkodásmódot igénylő problémaszituációkat.
3.1.5 Felelősség és autonómia	3.1.5.1 Erősítse a felelősségtudatát és az autonómiát, óvja meg a személyes integritását.

3.2 TESTI JÓLLÉT

3.2.1 Mozgás és ülés	3.2.1.1 Fogja fel a napi testmozgás fontosságát az egészség és a jó közérzet szolgálatában. 3.2.1.2 Erősítse a mozgás iránti pozitív hozzáállását. 3.2.1.3 Végezzen különböző mozgástevékenységeket, stresszoldóként is a megterhelő mindennapokban. 3.2.1.4 Ismerje a hosszan tartó ülés káros hatásait, alakítson ki szokásokat az ülés megszakítására és csökkentésére.
3.2.2 Étrend és táplálkozás	3.2.2.1 Értse meg a kiegyensúlyozott étrend fontosságát. 3.2.2.2 Egészséges táplálkozási szokásokat alakítson ki. 3.2.2.3 Pozitív hozzáállást alakítson ki az élelmiszerek és az étkezés iránt.
3.2.3 Kikapcsolódás és pihenés	3.2.3.1 Fogja fel a szellemi vagy fizikai megterhelést követő pihenés és kikapcsolódás fontosságát. 3.2.3.2 Sajátítson el különböző relaxációs technikákat, és használja azokat, amelyek a legjobban működnek az esetében. 3.2.3.3 Fogja fel a megfelelő alvási szokások fontosságát a hatékony fizikai és szellemi működés, valamint viselkedés szempontjából.
3.2.4 Biztonság	3.2.4.1 Ismerjen meg különböző, az egészségmegőrzést szolgáló védőintézkedéseket. 3.2.4.2 Biztonságosan és felelősségteljesen járjon el, ügyelve saját és mások egészségének a megőrzésére.
3.2.5 A függőség különböző formáinak a megelőzése	3.2.5.1 Szerezzen ismereteket a függőség formáiról és fokozatairól, valamint arról, hogyan lehet azokat az egészséges életmód segítségével elkerülni vagy megelőzni.

3.3 SZOCIÁLIS JÓLLÉT

3.3.1 Társadalmi és sokszínűség tudatosság	3.3.1.1 Tudatosítsa saját észlelését és viselkedését a másokkal való kapcsolatokban. 3.3.1.2 Ismerje és ismerje fel a sokféleséget mind a közvetlen (osztály, társak, család), mind a tágabb (iskola, helyi közösség, társadalom) környezetében.
3.3.2 Kommunikációs készségek	3.3.2.1 Fejlessze az aktív hallgatást, az asszertív kommunikációt, a mások iránti érdeklődést és a másokkal való törődés kifejezésének a képességét.
3.3.3 Együttműködés és konfliktusmegoldás	3.3.3.1 Erősítse az együttműködési képességét, valamint a tiszteletteljes és asszertív kommunikáción, az egyenlőségen alapuló minőségi kapcsolatok kialakításának és fenntartásának képességét az osztályban, a családban, az iskolában és a tágabb közösségben. 3.3.3.2 Konstruktívan vegyen részt különböző típusú kapcsolatokban különböző területeken.
3.3.4 Empátia	3.3.4.1 Erősítse a másik nézőpontja megértésének és magáévá tételének a képességét. 3.3.4.2 Ismerje fel az önmaga és a másik észlelése közötti határokat. 3.3.4.3 Irányítsa a kapcsolatokban saját viselkedését, egyszerre több nézőpontot figyelembe véve.
3.3.5 Proszociális magatartás	3.3.5.1 Erősítse a másoknak nyújtandó segítség szükségességének a felismerését és tudatosítását. 3.3.5.2 Ismerje fel saját segítség iránti igényét és a segítségkeresési stratégiákat. 3.3.5.3 Erősítse a társadalmi felelősségvállalást.

4 /// DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK

KÖZÖS CÉLOK ÉS A TANTERVEKBE VALÓ BEÉPÍTÉSÜK

C. KIADVÁNY NYOMÁN WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMÁCIÓ- ÉS ADATMENEDZSMENT

4.1.1 Adatok, információk és digitális tartalmak keresése és szűrése	4.1.1.1 Fejezze ki információs igényét; adatokat, információkat és digitális tartalmakat keressen digitális környezetben, fejlessze személyes keresési stratégiáit.
4.1.2 Adatok, információk és digitális tartalmak értékelése	4.1.2.1 Elemesse, hasonlítsa össze és kritikusán értékelje az adatok, információk és digitális tartalmak hitelességét, megbízhatóságát.
4.1.3 Adatok, információk és digitális tartalmak kezelése	4.1.3.1 Legyen képes adatokat és információkat gyűjteni, feldolgozni, bemutatni és tárolni (merevlemezen, felhőben, pendrive-on stb.), majd azokat később előhívni.

4.2 KOMMUNIKÁCIÓ ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

4.2.1 Interakció digitális technológiák használatával	4.2.1.1 Tudjon többféle digitális technológia használatával másokkal kommunikálni, értse a megfelelő kommunikációs eszközöket az adott helyzetben.
4.2.2 Megosztás digitális technológiák segítségével	4.2.2.1 Megfelelő digitális technológiák segítségével tudjon másokkal adatokat, információkat és digitális tartalmakat megosztani. Közvetítő szerepben működjön, és ismerje a hivatkozási és forrásmegjelölési gyakorlatokat.
4.2.3 Állampolgári részvétel digitális technológiák segítségével	4.2.3.1 Legyen képes megkeresni és használni digitális szolgáltatásokat a társadalomban való részvételhez. Keressen olyan csoportokat, amelyek az ő érdekeit képviselik, és amelyek segítségével tevékenyen változtatási javaslatokat tehet.
4.2.4 Együttműködés digitális technológiák segítségével	4.2.4.1 Legyen képes kiválasztani a közös tartalomkészítéshez szükséges digitális eszközöket, és törekedjen a tagok közti együttműködésre.
4.2.5 Netikett	4.2.5.1 A digitális technológiák és hálózatok használata során igyekezzék az adott csoportban érvényes viselkedési normáknak megfelelni.
4.2.6 A digitális személyazonosság kezelése	4.2.6.1 Hozzon létre egy vagy több digitális személyazonosságot, azokat tudja kezelni, védje meg saját jóhírért, felelősségteljesen bánjon az interneten és különböző digitális környezetekben a digitális eszközök és szolgáltatások alkalmazásával létrejött adatokkal.

4.3 DIGITÁLIS TARTALMAK LÉTREHOZÁSA

4.3.1 Digitális tartalmak fejlesztése	4.3.1.1 Különböző formátumokban digitális tartalmakat állítson elő és szerkesszen.
4.3.2 Digitális tartalmak szerkesztése	4.3.2.1 A digitális tartalmakat gazdagítsa képek, zene, videofelvételek, vizuális effektusok stb. hozzáadásával.
4.3.3 Szerzői jog és engedélyek	4.3.3.1 Ismerje a szerzői jogokat és a licenceket. Tartsa tiszteletben a szerző jogokat, és azokra megfelelően hivatkozzon.
4.3.4 Programozás	4.3.4.1 Legyen képes utasítást írt egy számítógépes rendszernek egyszerű probléma megoldásához végrehajtásához. Tudja kijavítani a program egyszerűbb hibáit.

4.4 BIZTONSÁG

4.4.1 Eszközök védelme	4.4.1.1 Eszközeit és digitális tartalmait óvja megfelelő (erős) jelszóval, szoftverrel és biztonságos kezeléssel, ne hagyja őket felügyelet nélkül nyilvános helyen stb.
4.4.2 A személyes adatok és a magánélet védelme	4.4.2.1 A digitális környezetben óvja meg személyes és más adatait, azonosítsa a megbízható digitális szolgáltatásokat.
4.4.3 Az egészség és a jóllét védelme	4.4.3.1 Megfelelő mértékben alkalmazza a digitális technológiát, ügyelve a fizikai és lelki jóllétre, kerülve a digitális médiumok káros hatását.
4.4.4 Környezetvédelem	4.4.4.1 Legyen tisztában a digitális technológiák és használatuk környezeti hatásaival.

4.5 PROBLÉMA MEGOLDÁS

4.5.1 Technikai problémák megoldása	4.5.1.1 Azonosítsa és oldja meg a digitális eszközök működtetése és a digitális környezetek használata közben felmerülő egyszerű technikai problémákat.
4.5.2 Igények és technológiai válaszok megfogalmazása	4.5.2.1 Azonosítsa és mérje fel az igényeit, azokhoz igazodva válasszon és használjon digitális eszközöket.
4.5.3 Digitális technológiák kreatív alkalmazása	4.5.3.1 A digitális technológia segítségével hozzon létre megoldásokat és újításokat a folyamatokban és a termékekben.
4.5.4 A digitális kompetencia terén jelentkező hiányosságok felismerése	4.5.4.1 Ismerje fel a digitális kompetenciájában meglévő hiányosságokat, azokat szükség szerint jobbita és fejlessze, ezzel másokat is támogatva.

5.1 ÖTLETEK ÉS LEHETŐSÉGEK

5.1.1 Lehetőségek felfedezése	5.1.1.1 Autentikus problémákban fedezze fel a lehetőségét annak, hogy saját maga és mások számára értéket teremtsen.
5.1.2 Kreativitás és innováció	5.1.2.1 A kihívások megoldása során alkalmazza kreatív módon a tudását és tapasztalatait a jobb megoldások létrehozásában. 5.1.2.2 Vegye számba a probléma lehetséges megoldásait (ötleteit) törekedve arra, hogy értéket teremtsen mások számára.
5.1.3 Jövőkép	5.1.3.1 Alkosson jövőképét, amely tartalmazza a válaszokat arra a kérdésre, mit akar tenni a jövőben, milyenné szeretne válni, és milyen közösség kialakításához szeretne hozzájárulni.
5.1.4 Ötletek értékelése	5.1.4.1 Értékelje a megoldásokat úgy, hogy vegye figyelembe a mások jóllétét biztosító elvek szempontjait, és válassza ki a megfelelő megoldást.
5.1.5 Etikus és fenntartható gondolkodás	5.1.5.1 Ismerje fel és értékelje a döntéseinek és a cselekedeteinek a közösségre és a környezetre kiváltott hatását.

5.2 FORRÁSOK

5.2.1 Öntudat és énhatékonyság	5.2.1.1 Azonosítsa saját kívánságait, erősségeit és hiányosságait, higgyen abban, hogy pozitívan tudja befolyásolni az embereket és a helyzeteket.
5.2.2 Motiváció és kitartás	5.2.2.1 Legyen pozitív beállítottságú, magabiztos, és a kihívás megoldására összpontosítson. 5.2.2.2 Legyen kitartó az összetettebb feladatok megoldásában is.
5.2.3 Források mozgósítása	5.2.3.1 Tegyen szert az ötletektől a cselekvésig való eljutáshoz szükséges (anyagi, nem anyagi és digitális) információkra és eszközökre, azokat felelősségteljesen és hatékonyan kezelje, betartva a hatékony idő- és pénzügyforrás-használat elvét.
5.2.4 Más személyek mozgósítása	5.2.4.1 Bátorítson és motiváljon másokat a közös feladatok megoldására. 5.2.4.2 Keressen megfelelő segítséget más személytől (pl. társtól, tanártól, szakembertől stb.) vagy szakmai közösségtől. 5.2.4.3 Fejlessze az eredmények eléréséhez szükséges hatékony kommunikációs, tárgyalási, vezetői készségeket.
5.2.5 Pénzügyi műveltség	5.2.5.1 Különböző élethelyzetekben azonosítson és oldjon meg pénzügyi kihívásokat (pénzügyi eszközök forrásai, pénzkezelés, kapcsolattartás, ügyintézés pl. bankban, biztosítótársasággal és más pénzügyi intézményben, a szükséges pénzforrásokkal, kockázatokkal, valamint a hitelfelvétellel és befektetéssel, megtakarítással kapcsolatos döntések felmérése). 5.2.5.2 Felelős pénzügyi döntéseket hozzon a (személyes és közösségi) jóllét elérése érdekében. 5.2.5.3 Tegyen szert a minőségi mindennapi és szakmai élethez szükséges pénzügyi ismeretekre.

5.3 AKCIÓ

5.3.1 Kezdeményezőkézség	5.3.1.1 Vegyen részt és ösztönözzön a kihívások megoldásában, vállalva az egyéni és csoportos felelősséget.
5.3.2 Tervezés és irányítás	5.3.2.1 A problémamegoldás során tűzzön ki rövid, közép- és hosszú távú célokat, határozza meg a prioritásokat, és készítsen tervet. 5.3.2.2 Alkalmazkodjon az előre nem látható változásokhoz.
5.3.3 A bizonytalanság, kétértelműség és kockázat kezelése	5.3.3.1 Az előre nem látható helyzetekre pozitív hozzáállással és a sikeres megoldásra törekedve reagáljon. 5.3.3.2 A bizonytalanság, a kétértelműség és a kockázat csökkentése érdekében a döntéshozatal során hasonlítsa össze és elemezze a különböző információkat.
5.3.4 Másokkal való együttműködés	5.3.4.1 Működjön együtt különböző egyénnel vagy csoportokkal. 5.3.4.2 Az esetleges vitás kérdéseket konstruktív módon oldja meg, szükség esetén kössön kompromisszumot.
5.3.5 Tapasztalati tanulás	5.3.5.1 A kihívások leküzdésével szerezzen új tapasztalatokat, és azokat vegye figyelembe a további döntések meghozatalakor. 5.3.5.2 Ítéld meg a kitűzött célok megvalósításának az eredményességét, felismerve ebben a további tanulás lehetőségét. 5.3.5.3 Ismerje fel a megszerzett tudás új helyzetekben való aktív alkalmazásának a lehetőségét. 5.3.5.4 A visszajelzéseket alkalmazza a vállalkozói kompetenciája további fejlesztésében.